

שילוח הקן פרק שנים עשר חולין

קמ.

עין משפט נר מצוה

בז א מיי פ"ג מהל
שמיטה הל' יא
טו"ש ע"ד ס' רצב סעף
ז:
בז ב מיי שם הל' ט
טו"ש ע"ד שם סעף ז:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א [בג"ד דמזכיר ועבור
עליו נעשה. כ"ג מיי פ"א
מחלוקת טומאת צבעת הל'
למשטה [ב] שם אלף לשמיטה
וכו' אלף לשלוח וכו'
לליפורס שהחלו וכו'
הכא במאי עסקין בעוף
שהרג וכו'. על כל זה
ז"ל מיי פ"א שם הל' ז'
ח' וע"ש במ"ל הל' א':
ג' תוס' ד"ה למעטו וכו'
ז' ע"ש שם הל' ז'
המ"ק פ"ד מהל גירושין
ט"ז הל' ב':

לעני רש"י

קוק"א [קוק"א]. קוק"א.

מוסף רש"י

לרבות שחוטת מצורע.
אשר רביא הוא [קדושין
ז]. דבר הלמד מענינו.
דבר קטום שאין מפורש
לזו מה מזה, הוי
למנוז מן הענין, פרשה
שכתב בה מה הענין
מיירי (ע"ד קטו). אם לא
אמרו יודע כמה הכתוב
מדבר, לא נלמד מפרשה
שכתב בה הלפי הפרשה
הוא נכנס אלף (טוהד"ו)
למ"ד טרפה חיה.
(טו) אמרו לו
והלא הכהה מתקיימות
שנים ושלש עשר (ע"ד)
טרפה אינה
חיה. אין טרפה לחיות
(טו). מכשיר ומכפר
בפנים משכיר צניטס
אשר מלועד (קדושין ז).
לרבות בה. מכפר צניטס
כל הקרינות (קדושין טו)
שחוטת ואשמות (כ"ריות)
(טו). מכשיר ומכפר
בחזק. מכשיר בחזק.
לפני מלועד (כ"ריות טו)
משכיר בחזק. כן פה
חזק לעיר נעשית מלואה
ולהכשיר את המלועד
לכא נמחה (קדושין טו)
ומכפר בחזק. עולה עופסה
שעיר המשחלת
ועגלה ערופה (כ"ריות)
(טו). בפנים עשה בו
מכשיר ומכפר. לא חזק
בין אש מלועד לשאר
אשמות (טו טו). אף כו'
בחזק עשה בו מכשיר.
לפני מלועד לאסורין
בהנייה מחיים. כמכפר.
שעיר המשחלת ועגלה
ערופה (כ"ריות טו).
ובערת הרע מקרבך.
מלוא על כל הפוגע
בחייו ממה לניצל לז"ד
כדי לנער רשעים מירשלא
(ע"ד קטו).

שיטה מקובצת

א [ב פפא אמר לצפריים
שהחליפין בעבודה כוכבים
דכותי והיה כ"ל].

טרפות מחיות נפקא. תימה הא דרשין מיניה שחיין ראשי
אזרים וליכא למימר דה"ק דטרפה ידעינן מכל שכן
דמחוסר אבר דלמעט מחיות דאכתי אימא דקרא למעוטי טרפה
אחא ולא למחוסר אבר וע"ק דקאמר הניחא למ"ד טרפה חיה דמשמע

לדידה לא ממעטין טרפה מחיות
וצפ"ק דע"ז (דף ה'): אמרינן מניין
למחוסר אבר שאסור לבני נח שנאמר
מכל הני אמהה תורה הבא צהמה
שחיין ראשי אזרים שלה וצ"ל והא
מצעי ליה למעוטי טרפה טרפה
מלחמות זרע נפקא הניחא למ"ד
טרפה אינה יולדת אלף למאן דלאמר
טרפה יולדת כו' אלמא ממעט טרפה
מקרא דמכל הני אפילו למ"ד טרפה
חיה דלמ"ד יולדת כ"ש דחיה דאפילו
למ"ד דחיה מני סבר דאינה יולדת
כדמשמע בצלו טרפות (לעיל דף טו):
ומשמע נמי התם דליכא לאוקומי קרא
אמרויהו וי"ל דהתם דלקיום העולם
אין סברא למעט מחוסר אבר אלף
טרפה דלע"ג דחיה אינה חיה זמן
מכונה אלף הכא איכא לאוקומי
אמרויהו וצ"ל טרפה חיה לא
מסתבר למעט מיניה טרפה כיון
דאיכא לאוקומי אמחוסר אבר או
שמה יש לחלק בין חי לחיות:

למעוטי צפרי עיר הנדחת.
תימה הא נמי נפקא
מדתנא דבי רבי ישמעאל דכיון
שאסורים צהמה לא קרינן ציה
ממשקה ישראל ואפשר דלא ממעטין
ממשקה ישראל אלף דומיא דערלה
וכלאי הכנס שלא היה להם שעת
הכוסר כדלמך פ"ק דמנחות (דף ו').
והילכך אפילו לכפרה מותרות דאי
משום הגאה מנזות לאו ליהנות ניתנו
ז' וי"ע צהמה עיר הנדחת אם
עצב וקדישה והקרישה אם הוא
קרבן כשר כיון דלטרפה קיימא:
שלא יזווג בה אחר. ז"ע היאך
משמע זה מטהרות וז"ל
ומיות ל"ל וי"ל דרבה א' ורז נחמן בר
יחזק לא פליגי אהדדי ותמי מיעוטי
חד למר וחד למר:

צפריים שהחליפין בעבודה
והיה. כאן נמי ז"ל
לכפרה כשרות דאליכ' מיפוק ליה
מדתני דבי רבי ישמעאל ומשום הכי
נקט שהחליפין צהמה זרה אלף
צפרים הנעבדים פשיטא דאסורין
דאין לאויין לכפרה:
הכי

הכא נמי תקח לך ולא לכלבך והיכא איתמר דרב כהנא אהא דתניא
אם טרפה חייב בשילוח אפרוחים טרפות פטור משילוח מנא הני מילי
אמר רב כהנא דאמר קרא תקח לך ולא לכלבך ואלהקיש אם טרפה
לאפרוחים מה אפרוחים טרפות פטור משילוח אף אם טרפה נמו מלשלא
אם

ולמאי. ליה מינייהו איטריק קרא לך דהא משלה פשיטא דשל עיר הנדחת לאו צר שילוח הוא דלא אמרה תורה שלח לתקלה דמנון
עיר הנדחת אסור ואם שלחנה יהיו בני אדם לזין אותה לאחר זמן: אלף צהמות. אפילו יהיו דשחוטת היא ולא אכלי לה ויכול לשפרה
אחר שמיטה לא תימי מעיר הנדחת: רבא אמר. להכי אתי טהורות שלא יזווג לה אחרת שאם צא לידו מלועד אחר לאחר שיעבר
את זה לא יאמר הכהן הבא אחרת חווגה לחיה של מלועד ראשון דהכי משמע טהורות מכלל דאיכא אסורות ומאי ניהו הנשארת
דמלועד: ולמאי. ציית לה דמלועד: אי לשמיטה הא ציית שילוח. משום מלועד קמא ופשיטא דאסור: אלף לשילוח. ומיפוק ליה לשילוח
דמרויהו: רב פפא אמר. טהורות למעוטי צפרים שהחליפין ולקחן מן העווד כוכבים צדמי עבודה זרה שמכר לו: ולמאי. קציעי לה
דמנעי קרא למיסקרה: אי לשילוח. פשיטא דאסור: צר קטולא הוא. ופשיטא דאינו ראוי לשלוח ולא לשמיטה דהא דינו צסקיילה: אלף
לשמיטה. דאי משום ובערת הרע הרי מצוער מן העולם הוא: אי רצי אלויער מחייב לשלח. אע"פ שאין הציצים שלו הואיל ומנהגו
כך ששוכן על ציצים אחרים ועוף טהור הוא ולא זהו שקורין קוק"א: קורא וכו'. אלף נקבה אפילו רצנו מודו כדמפרש
בגמרא [ע"ג] טעמא דרבי אליעזר: אם טרפה. חזן של אפרוחים טרפה חייב לשלח אלף אפרוחים טרפות אינו חייב לשלח את האם:
א"כ

ובענפיהו ידורין צפרי שמיא. והכא לא כתיב כנף וע"כ עופות טמאין
נמי מתקבצין צבילנות ומשתמעו כולוהו מנפסור: מדקאמר אסור טהורה
מכלל דאיכא טמאה. דאי אין טמאים בכלל אסור לכתוב קרא כל
אסור תאכלו: ומשני האו טהור לאו למעוטי טמאה אחא אלף למעוטי

ובענפיהו ידורין צפרי שמיא צפרי שמיא
איקרו צפרי סתמא לא איקרו ת"ש כ"ל
צפור טהורה מכלל דאיכא טמאה לא מכלל
דאיכא אסורה מאי היא אי טרפה בהדיא
כתיב ואי בשחוטת דמצורע מסיפא דקרא
נפקא וזה אשר לא תאכלו מהם (לרבות
שחוטת מצורע לעולם בשחוטת דמצורע
או ולעבור עליו בעשה ובלא תעשה ולוקמה
בטרפה ולעבור עליו בעשה ולא תעשה
דבר הלמד מענינו ובענינא דשחוטת כתיב
ת"ש ושתי צפרים חיות מאי חיות לאו
שחיות בפך מכלל דאיכא (ט) לאו שחיות
בפך לא מאי חיות שחיין ראשי אברים
שלהן ת"ש מסיפא טהורות (ט) מכלל דאיכא
טמאות לא מכלל דאיכא טרפות טרפות
מחיות נפקא הניחא למאן דאמר (ט) טרפה
חיה אלא למ"ד טרפה אינה חיה מאי איכא
למימר ועוד בין למ"ד טרפה חיה בין למ"ד
אינה חיה מדתנא דבי ר' ישמעאל נפקא
ומכפר בפנים ונאמר מכשיר ומכפר בחזק
מה מכשיר ומכפר האמור בפנים עשה בו
מכשיר כמכפר אף מכשיר ומכפר האמור
בחזק עשה בו מכשיר כמכפר אלא אמר רב
נחמן בר יצחק למעוטי צפורי עיר הנדחת
למאי אי לשילוח (ט) לא אמרה תורה שלח
לתקלה (ט) אלא לשחיטה רבא אמר למעוטי
שלא לזווג לה אחרת קודם שילוחיה למאי אי
לשחיטה הא בעיא שילוח אלא לשילוח רב
פפא אמר לצפורים (ט) שהחליפו (ט) (בצפורי)
עבודה זרה דכתיב והיית חרם כמוהו
אי לשילוח לא אמרה תורה שלח לתקלה
אלא לשחיטה רבינא אמר הכא במאי
עסקין בעוף שהרג את הנפש היכי דמי
(ט) אי דגמר דינא בר קמלא הוא אלא קודם
גמר דינא ולמאי אי לשילוח בעי לאתויי
לבי דינא וקיומו (ט) ובערת הרע מקרבך אלא
לשחיטה: עוף טמא רובץ על ביצי עוף
טהור: בשלמא עוף טמא רובץ על ביצי
טהור בעינן צפור וליכא אלא עוף טהור
רובץ על ביצי עוף טמא הא צפור הוא
כדאמר רב כהנא תקח לך ולא לכלבך

הכא נמי תקח לך ולא לכלבך והיכא איתמר דרב כהנא אהא דתניא
אם טרפה חייב בשילוח אפרוחים טרפות פטור משילוח מנא הני מילי
אמר רב כהנא דאמר קרא תקח לך ולא לכלבך ואלהקיש אם טרפה
לאפרוחים מה אפרוחים טרפות פטור משילוח אף אם טרפה נמו מלשלא
אם

ולמאי. ליה מינייהו איטריק קרא לך דהא משלה פשיטא דשל עיר הנדחת לאו צר שילוח הוא דלא אמרה תורה שלח לתקלה דמנון
עיר הנדחת אסור ואם שלחנה יהיו בני אדם לזין אותה לאחר זמן: אלף צהמות. אפילו יהיו דשחוטת היא ולא אכלי לה ויכול לשפרה
אחר שמיטה לא תימי מעיר הנדחת: רבא אמר. להכי אתי טהורות שלא יזווג לה אחרת שאם צא לידו מלועד אחר לאחר שיעבר
את זה לא יאמר הכהן הבא אחרת חווגה לחיה של מלועד ראשון דהכי משמע טהורות מכלל דאיכא אסורות ומאי ניהו הנשארת
דמלועד: ולמאי. ציית לה דמלועד: אי לשמיטה הא ציית שילוח. משום מלועד קמא ופשיטא דאסור: אלף לשילוח. ומיפוק ליה לשילוח
דמרויהו: רב פפא אמר. טהורות למעוטי צפרים שהחליפין ולקחן מן העווד כוכבים צדמי עבודה זרה שמכר לו: ולמאי. קציעי לה
דמנעי קרא למיסקרה: אי לשילוח. פשיטא דאסור: צר קטולא הוא. ופשיטא דאינו ראוי לשלוח ולא לשמיטה דהא דינו צסקיילה: אלף
לשמיטה. דאי משום ובערת הרע הרי מצוער מן העולם הוא: אי רצי אלויער מחייב לשלח. אע"פ שאין הציצים שלו הואיל ומנהגו
כך ששוכן על ציצים אחרים ועוף טהור הוא ולא זהו שקורין קוק"א: קורא וכו'. אלף נקבה אפילו רצנו מודו כדמפרש
בגמרא [ע"ג] טעמא דרבי אליעזר: אם טרפה. חזן של אפרוחים טרפה חייב לשלח אלף אפרוחים טרפות אינו חייב לשלח את האם:
א"כ

ולמאי. ליה מינייהו איטריק קרא לך דהא משלה פשיטא דשל עיר הנדחת לאו צר שילוח הוא דלא אמרה תורה שלח לתקלה דמנון
עיר הנדחת אסור ואם שלחנה יהיו בני אדם לזין אותה לאחר זמן: אלף צהמות. אפילו יהיו דשחוטת היא ולא אכלי לה ויכול לשפרה
אחר שמיטה לא תימי מעיר הנדחת: רבא אמר. להכי אתי טהורות שלא יזווג לה אחרת שאם צא לידו מלועד אחר לאחר שיעבר
את זה לא יאמר הכהן הבא אחרת חווגה לחיה של מלועד ראשון דהכי משמע טהורות מכלל דאיכא אסורות ומאי ניהו הנשארת
דמלועד: ולמאי. ציית לה דמלועד: אי לשמיטה הא ציית שילוח. משום מלועד קמא ופשיטא דאסור: אלף לשילוח. ומיפוק ליה לשילוח
דמרויהו: רב פפא אמר. טהורות למעוטי צפרים שהחליפין ולקחן מן העווד כוכבים צדמי עבודה זרה שמכר לו: ולמאי. קציעי לה
דמנעי קרא למיסקרה: אי לשילוח. פשיטא דאסור: צר קטולא הוא. ופשיטא דאינו ראוי לשלוח ולא לשמיטה דהא דינו צסקיילה: אלף
לשמיטה. דאי משום ובערת הרע הרי מצוער מן העולם הוא: אי רצי אלויער מחייב לשלח. אע"פ שאין הציצים שלו הואיל ומנהגו
כך ששוכן על ציצים אחרים ועוף טהור הוא ולא זהו שקורין קוק"א: קורא וכו'. אלף נקבה אפילו רצנו מודו כדמפרש
בגמרא [ע"ג] טעמא דרבי אליעזר: אם טרפה. חזן של אפרוחים טרפה חייב לשלח אלף אפרוחים טרפות אינו חייב לשלח את האם:
א"כ

א [קדושין ז. ט] (ט) [לעיל
קטו: וט"ז] (ט) [לעיל
מז. וט"ז] (ד) כרימות
כה. ע"ש קדושין ז.
(ט) [לעיל קטו. יומא טו:
קדושין ז. ט] (ט) [הרשב"י
מוחק מינה בצבורי וכמו
ש"ל שהחליפו בעבודה זרה
דמיז וכו' וכו' ש"א
וכי' ממוס' ד"ה לפריסין,
(ו) קדושין מז. ע"ז נד:
טמורה ז. ט] (ט) [לעיל
קל"ט: ט] (ט) [לעיל וק"ט
וכ"א צילקוט] (ט) [לפי
הרשב"י ז"ל שהטורים ה"ד
ואח"כ מו"ד אי טרפה
היא כ"ו] (ט) [למור
דמ"ז ד, ט] [ויקרא ז',
ט] [ויזכור ו' וגם דבור
שחבר לו הממחיל קרא
זכר ליה לכו שיטתו ללמד
בטוהר ועל כהן ש"א
לעיל במשנה קל"ט: ועי'
בפרש"י לעיל וק"ט כ"ד
מקו"ן] (ט) [ז"ל דלפריסין,
(ט) [מז"ל דרנ"א].

תורה אור השל"ם

1. עפ"י שפיר ראנב"ה
שיניא ומיון לכלא בה
תחלתיה תטלל חיות
קרא ובענפיהו ידורין
צפרי שמאי וימנה ידורין
כל בשרא: דינאל ד' ט
2. כל צפור טהרה
האכלה דברים יי יא
3. וזה אשר לא תאכלו
מחית והנשר והנכר
והקנינין: דברים יב יב
4. וצרה בהן וקלקח
לפשתה שתי צפרים
חיות טהרות וצ"ח א"ו
רשני תולעת יאזב:
ויקרא יד י
5. ולא תביא תועבה אל
ביתך וקייית חרם כפמור
שקץ תשקצגו ותעב
תועבתי בו חרם הוא:
דברים יב ז
6. והבאי יהוה או
חלם יהלום יהוה ימח
בי דבר קרה על ??
אלהיכם המוציא אתכם
מארץ מצרים והפך
מבית עבדי להייה"ן מן
הדרך אשר צוה ??
אלהיך ללכת בה ובערת
הרע מקרבך:
7. שלח תשלח את האם
ואת הבנים תקח לך
למען יטב לך והאריכת
ימית:
דברים כב ז

הגהות הב"ח

(א) גמ' מכלל דאיכא דלאו
שחיות: (ב) שם ח"ש
מסיפא טהורות לאו מכלל
דאיכא: (ג) שם רב פפא
אמר לצפרים שהחליפין
בעבודה זרה לז"ל ומינה
צפרי נמחק: